

Tore Storheil
Skei
8804 SANDNESSJØEN

Saksb.: Espen Olaf Henriksen
e-post: fmnoehe@fylkesmannen.no
Tlf: 75531603
Vår ref: 2015/1436
Deres ref:
Vår dato: 21.05.2015
Deres dato: 15.02.2015
Arkivkode: 433.2

Tillatelse til utsetting av utenlandske treslag - Tore Storheil - 3/1 - Alstahaug

Fylkesmannen viser til søknad av 15.2.2015 og telefonsamtale 6. mars angående utsetting av utenlandske treslag (sitkagran og sibirlerk) til skogproduksjon.

Vedtak

Tore Storheil gis med dette tillatelse til følgende utsetninger av utenlandske treslag til skogproduksjon i Alstahaug kommune: i) 1000 lutzgran på gnr. 3 bnr. 1, i henhold til innsendt kart, og ii) 1000 sibirlerk på gnr. 3 bnr. 1, i henhold til innsendt kart. Det gis ikke tillatelse til utsetting av sitkagran. Vedtaket er gjort med hjemmel i Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål, jf. naturmangfoldloven § 30.

Vilkår til tillatelsen:

- Søker er ansvarlig for at eventuell spredning av lutzgran og sibirlerk ut fra utsettingsområdene blir fjernet.
- Ved en eventuell overdragelse av eiendom må ny grunneier informeres om tillatelsen og vilkårene som er satt.
- Det skal ikke settes igjen trær (livsløpstrær) for naturlig foryngelse når bestanden hogges (forskriftens § 8).
- Virksomheten/søker skal ha internkontroll (forskriftens § 10). Internkontroll er ordninger som sikrer at søker og eventuelt ansatte har kunnskap om reglene i forskriften, og rutiner som sikrer at forskrift og vilkår blir overholdt. Internkontroll skal vises til ansvarlig myndighet ved forespørsel.
- Utplantingen må være fullført innen 31.12.2017.

Fylkesmannen kan kontrollere at tiltaket er utført etter forutsetningene i tillatelsen (§ 11 i forskriften).

Bakgrunn

Tore Storheil har søkt om å sette ut 1000 sitkagran (*Picea sitchensis*) og 1000 sibirlerk (*Larix sibirica*) på sin eiendom 3/1 i Alstahaug kommune. Området som ønskes beplantet inngår i en hogstflate på ca. 14 dekar, der det etter hogst av sitkagran er ønske om å plante sibirlerk og sitkagran, i tillegg til norsk gran. Sitkagrana er tenkt plantet i et område på nærmere 4 dekar i feltets vestre del. Dette feltet vil sammen med et felt med sitkagran plantet i år 2000 danne et ca. 60 m bredt lebelte på den vestre siden av hogstflata. Sibirlerka skal plantes i et felt på ca. 4 dekar rett øst for lebeltet. Resten av feltet er planlagt beplantet med norsk gran. I

søknaden ber søker om å få plante ut lutzgran (*Picea × lutzii*) i stedet for sitkagran hvis det ikke gis tillatelse til utplanting av sitkagran.

Plantefeltet ligger rett nedenfor fylkesvei 17, ca. 10 moh.. I nærmeste omkrets ligger et felt sitkagran, fylkesvei, lauvskog av høy, middels og lav bonitet, innmarksbeite og fulldyrket jord.

Grunnlaget for avgjørelsen

Det følger av naturmangfoldlovens § 30 at utsetting av utenlandske treslag krever tillatelse fra ansvarlig myndighet, og at slik tillatelse ikke kan gis hvis det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold.

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål ble fastsatt ved kgl. res. av 25.5.2012. Miljødirektoratet er ansvarlig myndighet etter forskriften. Myndighet til å behandle søknader og gi tillatelser etter forskriften har blitt delegert til Fylkesmannen.

Forskriftens virkeområde er skogbruksformål, inkludert produksjon av juletrær og pyntegrønt, men ikke leplanting. Søker har opplyst at sitkagrana ønskes plantet ut fra to formål, skogproduksjon og leplanting. Utplanting av sitkagran til lebelte er altså i seg selv ikke søknadspliktig. Siden formålet her også er oppgitt å være skogproduksjon, så har Fylkesmannen funnet det riktig å behandle søknaden. Det omsøkte sitkafeltet har også en størrelse (bredde) som etter vår vurdering overstiger det som kan regnes som et rent lebelte.

Søknaden skal vurderes etter prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12.

Begrunnelse

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål skal hindre at planting av utenlandske treslag påvirker mangfoldet i naturen negativt. Fylkesmannen har derfor vurdert kjent kunnskap om naturverdiene i plantefeltet, og om man kan forvente spredning av sibirlerk eller sitkagran som kan gi uheldige følger for spesielle naturverdier (viktige naturtyper, verneområder eller forekomst av rødlistearter) i områdene rundt plantefeltet.

Naturmangfoldlovens § 8 krever at sakens kunnskapsgrunnlag kommer fram i vedtaket. Sitkagran er art i granslekta (*Picea*) som har sin naturlige utbredelse langs Stillehavskysten av Nord-Amerika. Arten har vært plantet i Norge siden slutten av 1800-tallet og var det viktigste utenlandske treslaget som ble benyttet i skogreisningen langs vestkysten av Norge i perioden 1950-90. Artsdatabanken har kategorisert sitkagran som en art med svært høy økologisk risiko (SE), fordi arten har vist evne til å spre seg inn i kystlynghei, som er en truet naturtype. Spredning inn i åpne kulturpåvirkede og tørre arealer og boreal hei kan lokalt være betydelig, men mindre i Nord-Norge enn på Vestlandet. Ifølge Artsdatabankens kriteriedokumentasjon er spredningen inn i andre skogstyper (bjørk-, or eller furuskog) gjennomgående liten.

Lutzgran er en hybridart mellom sitkagran og kvitgran som er hjemmehørende i Canada og Alaska. Selv om arten er en hybrid, så har den evnen til å formere seg med frø. Ifølge *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold* (DN-utredning 8-2012) kan bartrær under gitte betingelser spre seg flere kilometer fra mortreet. Artsdatabanken har vurdert lutzgran til å være en art med *lav risiko* (LO) (Fremmede arter i Norge, 2012).

Sibirlerk har sitt opphav i sentrale Russland og har vært brukt i Norge siden 1870-tallet. Ifølge *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold* (DN-utredning 8-2012) kan bartrær under gitte betingelser spre seg flere kilometer fra mortreet. Artsdatabanken har vurdert sibirlerk til å være en art med lav økologisk risiko (LO) (Fremmede arter i Norge, 2012).

Fylkesmannen har vurdert tilgjengelig informasjon om plantefeltet og nærområdene fra Naturbase, Artskart og Norsk institutt for skog og landskap. Det omsøkte utsettingsområdet (hogstflata) har i seg selv ingen naturverdier, men det er registrert betydelige naturverdier i nærområdet (se kartvedlegg). Skeilia naturreservat ligger ca. 1 km nordøst for plantefeltet. Formålet med fredningen av Skeilia er å bevare et av de floristisk aller rikeste og mest interessante skogområdene på Helgelandskysten, og en av de mest verdifulle edelløvskogforekomstene i Nordland, samt den tilhørende fauna. Rett nord for utsettingsområdet, på motsatt side av fylkesveien, ligger en lokalitet av den viktige naturtypen rik edellauvskog (*Einangen*, verdi A). Lokaliteten inneholder mange av de samme karplanteartene som Skeilia naturreservat, men i lavere tettheter (ved en feil er lokaliteten for øyeblikket ikke registrert i Naturbase). Skei er også et viktig område for den svært sjeldne og rødlistede bladlavarten narreglye (EN - sterkt truet). I *Skjøtselsplaner for narreglyelokaliteter i Alstahaug kommune i Nordland* (Miljøfaglig utredning rapport 2011:46) er det beskrevet en lokalitet av den viktige naturtypen beiteskog (*Skei øst*) ca. 130 m sørøst for utsettingsområdet med verdi A (foreløpig ikke lagt inn i Naturbase). Begrunnelsen for verdi A (dvs. svært viktig) er at lokaliteten inneholder flere forekomster av narreglye. Rapporten anbefales at gran fjernes fra hele lokaliteten og i en omkrets på 100 m rundt lokaliteten. Dette for å motvirke at gran skal skygge ut osp, som narreglye vokser på.

Fylkesmannens vurdering er at spredning av sitkagran kan ha uheldige følger for det biologiske mangfoldet i dette området, såfremt ikke selvspredd gran blir fjernet fortløpende. Spesielt beiteskog er en kulturpåvirket naturtype med åpninger som kan være utsatt for etablering av sitkagran. Vi er også kjent med at sitkagran er blant de utenlandske treslag som sprer seg inn i det nærliggende Skeilia naturreservat. Uavhengig av den omsøkte utplantingen vil det i mange år framover være en betydelig belastning i området på grunn av frøspredning fra sitkagran i eksisterende plantefelt (de siste plantet så sent som i år 2000). På grunn av de store naturverdiene i området ønsker Fylkesmannen å senke denne belastningen. Hvis nyplanting av sitkagran ikke tillates, vil belastningen avta etter hvert som eksisterende felt eventuelt blir avvirket.

Lutzgran er av Artsdatabanken vurdert til å ha *lav risiko* (LO), og Fylkesmannen mener derfor at dette treslaget er å foretrekke framfor sitkagran i dette området som har betydelige naturverdier som kan påvirkes av spredning. Også for sibirlerk, har vi lagt vekt på at Artsdatabanken har vurdert at arten har *lav risiko* (LO).

Negative virkninger av utenlandske treslag kan imidlertid i noen tilfeller først komme til syne etter mange år som viltvoksende. Det er derfor viktig å være føre-var og sikre at lutzgrana ikke spres utenfor plantefeltet. Etter naturmangfoldloven (§ 11) er det tiltakshaver som må dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet. Dette omfatter tilsyn og fjerning av trær som eventuelt sprer seg ut fra plantefeltet.

Naturmangfoldloven krever også miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder (§ 12). Dette innebærer at plantingen må gjennomføres på en slik måte at naturen rundt ikke skades unødvendig.

Oppsummering av vår vurdering: På grunn av de store naturverdiene i nærområdet rundt plantefeltet gis det ikke tillatelse til å plante ut sitkagran, som etter Artsdatabankens vurdering er et treslag med svært høy økologisk risiko. Utplanting av lutzgran og sibirlerk vurderes ikke som noen vesentlig tilleggsbelastning på det biologiske mangfold rundt utsettingsområdet, selv om det ikke kan utelukkes at lutzgran og sibirlerk er i stand til å spre seg ut fra plantefeltet. For å være føre-var, og for å hindre eventuelle negative virkninger på naturen, er det satt en del vilkår for tillatelsen. Forutsatt at vilkårene følges mener vi at tiltaket vil gi liten eller ingen negativ effekt på naturmangfoldet, og vår samla vurdering er derfor at utplanting av lutzgran og sibirlerk kan tillates.

Saksopplysninger

Det kan klages på vedtaket innen 3 uker etter at brevet er mottatt, jf. forvaltningslovens regler. Klagen sendes til Fylkesmannen i Nordland og avgjøres av Miljødirektoratet hvis Fylkesmannen ikke omgjør eget vedtak.

Med hilsen

Sveinung Bertnes Råheim (e.f.)
seksjonsleder

Espen Olaf Henriksen
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Alstahaug kommune	Rådhuset	8805	Sandnessjøen
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM

